शुकसारणयोः सैन्यप्राप्तिरेकादशे दिने।
माघे सितायां द्वादश्यां सैन्यसंख्या कृता तु वै॥
सारणेन कपीनान्तु सारासारोपवर्णनम्।
त्रयोदश्याद्यमां यावल्लङ्कायां दिवसैस्त्रिभिः॥
रावणः सैन्यसंख्यानं रणायोत्साहनं तथा।
ययावथाङ्गदो दौत्यं माघशुक्लादिवासरे॥
माघशुक्लद्वितीयादिदिनैः सप्तभिरेव तु।
रक्षसां वानराणाञ्च युद्धमासीत् सुदारुणम्॥
माघशुक्लनवम्यान्तु रात्राविन्द्रजिता रणे।
रामलक्ष्मणयोर्नागपाशैर्बन्धो बभूव ह॥
नागपाशविमोक्षार्थं दशम्यां गरुड़ोऽभ्यगात्।
अत्रावहारः कथितो दशम्यादिदिनद्वयम्॥
द्वादश्यामाञ्जनेयेन धूम्राक्षस्य वधः कृतः।
त्रयोदश्यान्तु तेनैव निहतोऽकम्पनो रणे॥
माघशुक्लचतुर्द्दश्यां यावत् कृष्णादिवासरम्।
त्रिदिनेन प्रहस्तस्य नीलेन विहितोऽवधः॥
माघासितद्वितीयायाश्चतुर्थ्यन्तत्रिभिर्द्दिनैः।
रामेण तुमुले युद्धे रावणो द्रावितो रणात्॥
पञ्चम्यास्त्वष्टमी यावद्रावणेन प्रबोधितः।
कुम्भकर्णः समुत्तस्थौ तावद्युद्धञ्चतुर्द्दिनम्॥
कुम्भकर्णो दिनैः षड्भिर्नवम्यास्तु चतुर्द्दशीम्।
रामेण निहतो युद्धे बहुवानरभक्षकः॥
अमावास्यादिने शोकादवहारो बभूव ह।
फाल्गुनादिप्रतिपदश्चतुर्थ्यन्तदिनैस्ततः॥
नरान्तकप्रभृतयो निहताः पञ्च राक्षसाः।
पञ्चम्याः सप्तमी यावदतिकायवधस्त्र्यहात्॥
अष्टम्या द्वादशी यावन्निहतौ दिनपञ्चकात्।
निकुम्भकुम्भावूर्द्ध्वन्तु मकराक्षश्चतुर्द्दिनैः॥
फाल्गुनस्य द्वितीयायां कृष्णे शक्रजिता
जितम्।
तृतीयायास्तु सप्तम्यां हरयः पञ्चवासरात्॥
ओषध्यानयने व्यग्रास्तदासीदवहारकः।
तत्र त्रयोदशीं यावद्दिनैः षड्भिस्तु शक्रजित्॥
लक्ष्मणेन हतो युद्धे विघ्नितोऽभिचरन् क्रमात्।
चतुर्द्दश्यां दशग्रीवरणदीक्षाविधिः क्रमात्॥
अमावास्यां ययौ वीरो युद्धाय दशकन्धरः।
चैत्रशुक्लप्रतिपदः पञ्चमी दिनपञ्चकैः॥
रावणस्य प्रधानानां युध्यतामभवत् क्षयः।
चैत्रषष्ठ्यष्टमी यावन्महापार्श्वादिमारणम्॥
चैत्रशुक्लनवम्यान्तु सौमित्रेः शक्तिभेदनम्।
द्रोणाद्रिराञ्जनेयेन लक्ष्मणार्थमुपाहृतः॥
दशम्यामवहारोऽभूद्रात्रौ युद्धं नृरक्षसोः।
एकादश्यान्तु रामाय रथो मातलिसारथिः॥
अष्टादशदिने रामो द्वैरथे रावणं वधीत्।
द्वादश्याः शुक्लपक्षस्य यावत् कृष्णचतुर्द्दशीम्॥
माघशुक्लद्वितीयायाश्चैत्रकृष्णचतुर्द्दशीम्।
अष्टाशीतिदिनं युद्धं मध्ये पञ्चदशाहकम्॥
युद्धावहारः संग्रामस्त्रिसप्ततिदिनान्यभूत्।
संस्कारो रावणादीनाममावास्यादिनेऽभवत्॥
वैशाखादितिथौ रामः सुवेलं पुनरागतः।
अभिषिक्तो द्वितीयायां लङ्काराज्ये विभीषणः॥
सीताशुद्धिस्तृतीयायां देवेभ्यो वरलम्भनम्।
वैशाखस्य चतुर्थ्यान्तु रामः पुष्पकमास्थितः॥
पूर्णे चतुर्द्दशे वर्षे पञ्चम्यां माधवस्य तु।
भरद्वाजाश्रमं रामः ससीतः पुनरागमत्॥
नन्दिग्रामे तु षष्ठ्यां वै भरतेन समागमः।
सप्तम्यामभिषिक्तोऽसावयोध्यायां रघूत्तमः॥
जानकी रामसहिता रावणस्य निवेशने।
मनुमासान् स्थिता पञ्चदशवासरसंयुतेति॥'
यत्तु सर्व्वांशे अनिश्चितप्रामाण्यम्। कालिका-
पुराणादिविरोधात्। इदं कल्पान्तरविषयमिति
न युक्तम्। तद्विरोधादेव। तस्मात् क्रियाविरोधे
पुराणेषु उपसंहार एव न्याय्यः। शाखा-
न्तरोक्ताङ्गोपसंहारवत्। यथा कुम्भकर्णवधो-
ऽत्र रामेणोक्तो भारते लक्ष्मणेन तादृशे विषये
न तु कल्पभेदेन व्यवस्था। जन्मविषये एव तु
हरिवंशोक्ता सेति बोध्यम्।"इति श्रीरामायण-
तीलके लङ्काकाण्डे ११० सर्गः॥) तस्य परि-
पूर्णतमत्वं यथा,—
"सर्व्वे चांशकलाः पुंसः कृष्णस्तु भगवान्
स्वयम्।
परिपूर्णतमो रामो ब्रह्मशापात् स्वविस्मृतः॥"
इति ब्रह्मवैवर्त्ते श्रीकृष्णजन्मखण्डे ११६ अध्यायः॥
अथ श्रीराममन्त्राः।
"अनन्तोऽग्न्यासनः सेन्दुर्ब्बीजं रामाय हृन्मनुः।
षड़क्षरोऽयमादिष्टो भजतां कामदो मनुः॥"*
तस्य तारकब्रह्ममन्त्रो यथा,—
"सर्व्वेषां राममन्त्राणां मन्त्रराजः षड़क्षरः।
तारकब्रह्म चेत्युक्तं तेन पूजा प्रशस्यते॥"
तन्मन्त्रश्च रां रामाय स्वाहा। इति रामा-
र्च्चनचन्द्रिकायाम् ४ पटलः॥ अस्य पूजा-
प्रयोगः। प्रातःकृत्यादि वैष्णवोक्तपीठन्यासान्तं
कर्म्म विधाय ऋष्यादिन्यासं कुर्य्यात्। शिरसि
ॐ ब्रह्मणे ऋषये नमः। मुखे गायत्रीच्छन्दसे
नमः। हृदि श्रीरामाय देवतायै नमः। ततः
कराङ्गन्यासौ। रां अङ्गुष्ठाभ्यां नमः। रीं
तर्ज्जनीभ्यां स्वाहा। रूं मध्यमाभ्यां वषट्। रैं
अनामिकाभ्यां हुम्। रौं कनिष्ठाभ्यां वौषट्।
रः करतलपृष्ठाभ्यां फट्। एवं हृदयादिषु।
ततो मन्त्रन्यासः। ब्रह्मरन्ध्रे रां नमः। भ्रूमध्ये
रा नमः। हृदि मा नमः॥ नाभौ य नमः।
लिङ्गे न नमः॥ पादयोर्म नमः। ततो मूर्त्ति-
पञ्जरादिविधिं विधाय देवं ध्यायेत्।
"कालाम्भोधरकान्तिकान्तमनिशं वीरासनाध्या-
सिनं
मुद्रां ज्ञानमयीं दधानमपरं हस्ताम्बुजं जानुनि।
सीतां पार्श्वगतां सरोरुहकरां विद्युन्निभां राघवं
पश्यन्तं मुकुटाङ्गदादिविविधाकल्पोज्ज्वलाङ्गं
भजे॥"
एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शङ्खस्थापनं
कुर्य्यात्। ततः पीठपूजां विधाय वैष्ण-
वोक्तपीठशक्तीः पीठमनुञ्च संपूज्य पुनर्ध्यात्वा
वाहनादिपञ्चपुष्पाञ्जलिदानपर्य्यन्तं विधाया-
वरणपूजामारभेत्। यथा देववामपार्श्वे श्रीं
सीतायै नमः। अग्रे ॐ शार्ङ्गाय नमः।
दक्षिणवामपार्श्वयोः ॐ शरेभ्यो नमः। ॐ
चापाय नमः तद्बहिः केशरेषु अग्न्यादिकोणेषु
मध्ये दिक्षु च रां हृदयाय नमः। इत्यादिना
षड़ङ्गानि पूजयेत्। ततो दलेषु पूर्व्वादिदिक्षु
ॐ हनुमते नमः। ॐ सुग्रीवाय नमः। ॐ
भरताय नमः। ॐ विभीषणाय नमः। ॐ
लक्ष्मणाय नमः। ॐ अङ्गदाय नमः। ॐ शत्रु-
घ्नाय नमः। ॐ जाम्बुवते नमः। दलाग्रेषु
ॐ सृष्टाय नमः। ॐ जयन्ताय नमः। ॐ
विजयाय नमः। ॐ सुराष्ट्राय नमः। ॐ राष्ट्र-
वर्द्धनाय नमः। ॐ अकोपाय नमः। ॐ धर्म्म-
पालाय नमः। ॐ सुमन्त्राय नमः। तद्बहि-
रिन्द्रादीन् वज्रादींश्च पूजयेत्। ततो धूपादि-
विसर्ज्जनान्तं कर्म्म समापयेत्॥*॥ अस्य
पुरश्चरणं षड़्लक्षजपः। तथा च।
"ऋतुलक्षं जपेन्मन्त्रं दशांशं कमलैः शुभैः।
जुहुयादर्च्चिते वह्नौ ब्राह्मणान् भोजयेत्ततः॥"
अयं मन्त्रः षड़्विधः। तथा च।
"स्वकामशक्तिवाक्लक्ष्मीताराद्यः पञ्चवर्णकः।
षड़क्षरः षड़्विधः स्यात् चतुर्व्वर्गफलप्रदः॥
ब्रह्मा सम्मोहनः शक्तिर्दक्षिणामूर्त्तिरुच्यते।
अगस्त्यः श्रीशिवः प्रोक्तो मुनयोऽत्र क्रमादिमे॥
अथवा कामबीजादेर्विश्वामित्रो मुनिर्मनोः।
छन्दो गायत्रीसंज्ञञ्च श्रीरामश्चैव देवता॥
ध्यानपूजादिकं सर्व्वं पूर्व्ववच्च समाचरेत्॥"
तथा।
"जानकीवल्लभं ङेऽन्तं वह्नेर्जाया हुमादिकम्।
दशाक्षरोऽयं मन्त्रः स्याद्वशिष्ठस्तु ऋषिर्विराट्॥
छन्दस्तु देवता रामः सीतापाणिपरिग्रहः।
आद्यं बीजं द्विठः शक्तिः कामेनाङ्गक्रिया मता॥
शिरोललाटभ्रूमध्यतालुकण्ठेषु हृद्यपि।
नाभ्यूरुजानुपादेषु दशवर्णान् न्यसेन्मनोः॥"*॥
ततो ध्यानम्।
"अयोध्यानगरे चित्ररत्नसौवर्णमण्डपे।
मन्दारपुष्पैराबद्धविताने तोरणाञ्चिते॥
सिंहासनसमारूढ़ं पुष्पकोपरि राघवम्।
रक्षोभिर्हरिभिर्देवैर्दिव्ययानगतैः शुभैः॥
संस्तूयमानं मुनिभिर्गन्धर्व्वैः परिशोभितम्।
सीतालङ्कृतवामाङ्गं लक्ष्मणेनोपशोभितम्॥
श्यामं प्रसन्नवदनं सर्व्वाभरणभूषितम्।
ध्यायन्नेवं जपेन्मन्त्रं वर्णलक्षमनन्यधीः॥"
अन्यत् सर्व्वं पूर्व्ववत्॥*॥
"वह्निर्नारायणेनाढ्यो जठरः केवल एव च।
द्व्यक्षरो मन्त्रराजोऽयं सर्व्वाभीष्टफलप्रदः॥
श्रीमाया मन्मथैकैकबीजाद्यन्तगतो मनुः।
चतुर्व्वर्णः स एव स्यात् षड़्वर्णो वाञ्छितप्रदः॥
स्वाहान्तो हुं फड़न्तो वा नमोऽन्तो वा
भवेन्मनुः॥"
तथा।
"तारमायारमानङ्गवाक्स्वबीजैस्तु षड़्विधः।
त्र्यक्षरो मन्त्रराजः स्यात् सर्व्वाभीष्टफलप्रदः॥